



Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2022 m. birželio 13 d.
(OR. fr, en)

9736/22

ECOFIN 537
UEM 140
SOC 327
EMPL 213
COMPET 428
ENV 526
EDUC 203
RECH 321
ENER 240
JAI 792
GENDER 77
ANTIDISCRIM 57
JEUN 87
SAN 331

PRANEŠIMAS

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato
kam: Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai

Komisijos dok. Nr.: 9400/22 - COM(2022) 602 final

Dalykas: Rekomendacija dėl TARYBOS REKOMENDACIJOS dėl 2022 m. Belgijos nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl 2022 m. Belgijos stabilumo programos

Delegacijoms pridedamas pirmiau nurodytas Komisijos pasiūlymu (dok. COM(2022) 602 final) grindžiamas Tarybos rekomendacijos projektas, kurį peržiūrėjo ir kuriam pritarė įvairūs Tarybos komitetai.

TARYBOS REKOMENDACIJA

... m. d.

**dėl 2022 m. Belgijos nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl 2022 m.
Belgijos stabilumo programos**

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir 148
straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1466/97 dėl biudžeto būklės
priežiūros stiprinimo ir ekonominės politikos priežiūros bei koordinavimo¹, ypač į jo 5 straipsnio 2
dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

atsižvelgdama į Europos Parlamento rezoliucijas,

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadas,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Socialinės apsaugos komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonominės politikos komiteto nuomonę,

kadangi:

¹ OL L 209, 1997 8 2, p. 1.

- (1) 2021 m. vasario 19 d. įsigaliojo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatyta Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė². Pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę teikiama finansinė parama reformoms ir investicijoms įgyvendinti, t. y. Sąjungos finansuojama fiskalinė paskata. Priemone prisidedama prie ekonomikos atsigavimo ir tvarių ir augimą skatinančių reformų ir investicijų įgyvendinimo, visų pirma siekiant skatinti žaliąją ir skaitmeninę pertvarką, kartu didinant valstybių narių ekonomikos atsparumą ir potencialų augimą. Ja taip pat padedama stiprinti tvarią viešųjų finansų būklę ir skatinti augimą ir darbo vietų kūrimą vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu. Kiekvienai valstybei narei pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę skiriamas didžiausias finansinis įnašas bus atnaujintas 2022 m. birželio mėn., laikantis Reglamento (ES) 2021/241 11 straipsnio 2 dalies;

² 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (OL L 57, 2021 2 18, p. 17).

- (2) 2021 m. lapkričio 24 d. Komisija priėmė metinę tvaraus augimo apžvalgą, kuria pradedamas 2022 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras. Joje tinkamai atsižvelgta į 2021 m. gegužės 7 d. pasirašytą Porto socialinį įsipareigojimą toliau įgyvendinti 2017 m. lapkričio 17 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos paskelbtą Europos socialinių teisių ramstį. 2022 m. kovo 25 d. Europos Vadovų Taryba patvirtino 2022 m. metinėje tvaraus augimo apžvalgoje išdėstytus prioritetus. 2021 m. lapkričio 24 d. Komisija pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1176/2011³ taip pat priėmė įspėjimo mechanizmo ataskaitą – joje Belgija nenurodyta kaip viena iš valstybių narių, dėl kurių reikės parengti nuodugnią apžvalgą. Be to, tą pačią dieną Komisija priėmė Rekomendaciją dėl Tarybos rekomendacijos dėl euro zonos ekonominės politikos ir Pasiūlymą dėl 2022 m. bendros užimtumo ataskaitos, kurioje analizuojamas užimtumo politikos gairių ir Europos socialinių teisių ramsčio principų įgyvendinimas. Rekomendaciją dėl euro zonos ekonominės politikos⁴ (toliau – 2022 m. rekomendacija dėl euro zonos) Taryba priėmė 2022 m. balandžio 5 d., o bendrą užimtumo ataskaitą – 2022 m. kovo 14 d.;

³ 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1176/2011 dėl makroekonominių disbalansų prevencijos ir naikinimo (OL L 306, 2011 11 23, p. 25).

⁴ 2022 m. balandžio 5 d. Tarybos rekomendacija dėl euro zonos ekonominės politikos (OL C 153, 2022 4 7, p. 1).

- (3) geopolitines ir ekonomines aplinkybes labai pakeitė po pasaulinės pandemijos įvykusi Rusijos invazija į Ukrainą. Invazijos poveikis valstybių narių ekonomikai pasireiškė, *inter alia*, aukštesnėmis energijos, maisto produktų bei žaliavų kainomis ir prastesnėmis augimo perspektyvomis. Aukštesnės energijos kainos ypač slegia pažeidžiamiausius namų ūkius, kurie patiria energijos nepriteklių arba kuriems jis gresia, taip pat įmones, kurios labiausiai pažeidžiamos energijos kainų šuolių. Be to, į Sąjungą atvyksta kaip niekada daug pabėgėlių iš Ukrainos. Dėl Rusijos agresijos karo kilusios ekonominės pasekmės valstybes nares paveikė nevienodai. Šiomis aplinkybėmis 2022 m. kovo 4 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2022/382⁵ pirmą kartą pradėta taikyti Tarybos direktyva 2001/55/EB⁶, iš Ukrainos perkeltiems asmenims suteikiant teisę teisėtai būti Sąjungoje, taip pat galimybę mokytis, dalyvauti darbo rinkoje, gauti sveikatos priežiūros paslaugas, būstą ir socialinę paramą.

⁵ 2022 m. kovo 4 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2022/382, kuriuo pagal Direktyvos 2001/55/EB 5 straipsnį nustatoma, kad iš Ukrainos yra perkeltųjų asmenų masinis srautas, ir pradedama taikyti laikinoji apsauga (OL L 71, 2022 3 4, p. 1).

⁶ 2001 m. liepos 20 d. Tarybos direktyva 2001/55/EB dėl minimalių normų, suteikiant perkeltiesiems asmenims laikiną apsaugą esant masiniam srautui, ir dėl priemonių, skatinančių valstybių narių tarpusavio pastangų priimant tokius asmenis ir atsakant už tokio veiksmo padarinius pusiausvyrą (OL L 212, 2001 8 7, p. 12).

- (4) atsižvelgiant į sparčiai kintančią ekonominę ir geopolitinę padėtį ir kaip išdėstyta 2022 m. metinėje tvaraus augimo apžvalgoje, 2022 m. Europos semestras – plataus masto ekonominės ir užimtumo politikos koordinavimo sistema – atnaujinamas ir kartu pritaikomas prie Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės įgyvendinimo reikalavimų. Kad būtų įgyvendinti Europos semestro politikos prioritetai, itin svarbu įgyvendinti priimtus ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, nes jais atsižvelgiama į visas atitinkamas konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas, pateiktas per 2019 m. ir 2020 m. Europos semestro ciklus, arba į didelę jų dalį. 2019 m. ir 2020 m. konkrečioms šalims skirtos rekomendacijos tebėra tiek pat svarbios ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planams, kurie peržiūrėti, atnaujinti arba iš dalies pakeisti pagal Reglamento (ES) 2021/241 14, 18 ir 21 straipsnius, šalia kitų konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų, pateiktų iki tokių peržiūrėtų, atnaujintų ar iš dalies pakeistų ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų pateikimo datos;
- (5) nuo 2020 m. kovo mėn. taikoma bendroji nukrypti leidžianti Stabilumo ir augimo pakto išlyga. 2021 m. kovo 3 d. komunikate „Vieni metai nuo COVID-19 protrūkio. Fiskalinės politikos atsakas“ Komisija išdėstė nuomonę, kad sprendimas nutraukti bendrosios nukrypti leidžiančios išlygos taikymą arba ją toliau taikyti turėtų būti priimamas atlikus bendrą ekonominės padėties vertinimą, kurio vienas iš pagrindinių kiekybinių kriterijų būtų Sąjungos arba euro zonos ekonominės veiklos mastas, palyginti su iki krizės (2019 m. pabaigoje) buvusiu mastu. Stabilumo ir augimo pakte nustatytos bendrosios nukrypti leidžiančios išlygos taikymą pratęsti 2023 m. būtų pagrįsta dėl didesnio neapibrėžtumo ir didelės neigiamų ekonominės perspektyvos pokyčių rizikos karo Europoje aplinkybėmis, dėl precedento neturinčių energijos kainų šuolių ir tolesnių tiekimo grandinės sutrikimų;

- (6) laikantis 2021 m. birželio 18 d. Tarybos rekomendacijoje⁷ dėl 2021 m. Belgijos stabilumo programos pateikto požiūrio, bendrą fiskalinės politikos kryptį šiuo metu geriausia vertinti kaip pirminių išlaidų (atėmus diskrecines pajamų priemones), išskyrus su COVID-19 krize susijusias laikinas neatidėliotinas priemones, bet įskaitant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės negrąžintina parama (dotacijomis) ir kitų Sąjungos fondų lėšomis finansuojamas išlaidas, pokytį, palyginti su vidutinio laikotarpio potencialiu augimu⁸. Be bendros fiskalinės politikos krypties, siekiant įvertinti, ar nacionalinė fiskalinė politika yra apdairi, o jos sudėtis yra palanki tvariam atsigavimui, suderinamam su žaliosios ir skaitmeninės pertvarkų tikslais, dėmesys taip pat skiriamas nacionalinėmis lėšomis finansuojamų⁹ pirminių einamųjų išlaidų (atėmus diskrecines pajamų priemones ir išskyrus su COVID-19 krize susijusias laikinas neatidėliotinas priemones) ir investicijų raidai;

⁷ 2021 m. birželio 18 d. Tarybos rekomendacija, kurioje pateikiama Tarybos nuomonė dėl 2021 m. Belgijos stabilumo programos (OL C 304, 2021 7 29, p. 1).

⁸ Šioje rekomendacijoje pateikiami fiskalinės politikos krypties ir jos komponentų įverčiai yra Komisijos įverčiai, grindžiami prielaidomis, kuriomis pagrįsta Komisijos 2022 m. pavasario prognozė. Komisijos vidutinės trukmės laikotarpio potencialaus augimo įverčiai neapima teigiamo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytų reformų, kurios gali padidinti potencialų ekonomikos augimą, poveikio.

⁹ Nefinansuojamų Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės dotacijomis ar kitų Sąjungos fondų lėšomis.

- (7) 2022 m. kovo 2 d. Komisija priėmė komunikatą ir jame pateikė plataus pobūdžio 2023 m. fiskalinės politikos gairių (toliau – fiskalinės gairės), kuriomis siekiama padėti valstybėms narėms parengti stabilumo ir konvergencijos programas ir taip sustiprinti politikos koordinavimą. Remdamasi 2022 m. žiemos prognozėje pateikta makroekonominė perspektyva, Komisija pažymėjo, kad atrodytų tinkama 2023 m. pereiti nuo 2020–2022 m. bendros remiamojo pobūdžio fiskalinės politikos krypties prie iš esmės neutralios bendros fiskalinės politikos krypties, tuo pat metu būnant pasirengus reaguoti į kintančią ekonominę padėtį. Komisija paskelbė, kad konkrečioms valstybėms narėms 2023 m. ir toliau turėtų būti teikiamos skirtingos fiskalinės rekomendacijos ir turėtų būti atsižvelgta į galimą tarpvalstybinį šalutinį poveikį. Komisija paprašė valstybių narių atsižvelgti į šias gaires savo stabilumo ir konvergencijos programose. Komisija įsipareigojo atidžiai stebėti ekonominius pokyčius ir prireikus pritaikyti politikos gaires, vėliausiai – 2022 m. gegužės mėn. pabaigoje paskelbsimame Europos semestro pavasario dokumentų rinkinyje;
- (8) kalbant apie fiskalines gaires, 2023 m. fiskalinėmis rekomendacijomis atsižvelgiama į prastesnę ekonominę perspektyvą, didesnę neapibrėžtumą ir papildomą neigiamų pokyčių riziką, taip pat į didesnę infliaciją, palyginti su Komisijos 2022 m. žiemos prognoze. Atsižvelgiant į šiuos aspektus, fiskalinis atsakas turi būti didinti viešąsias investicijas į žaliąją ir skaitmeninę pertvarkas ir energetinį saugumą ir išlaikyti pažeidžiamiausių namų ūkių perkamąją galią, kad būtų galima sušvelninti energijos kainų šuolio poveikį ir padėti apriboti antrinio poveikio infliacinį spaudimą taikant tikslias ir laikinas priemones. Fiskalinė politika turi likti lanksti, kad būtų galima prisitaikyti prie greitai kintančių aplinkybių, įskaitant iššūkius, kylančius dėl Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą, susijusius su gynyba ir saugumu, ir turi skirtis valstybėse narėse priklausomai nuo jų fiskalinės ir ekonominės padėties, įskaitant krizės poveikį joms ir iš Ukrainos perkeltų asmenų srautą į jas;

- (9) 2021 m. balandžio 30 d. Belgija pagal Reglamento (ES) 2021/241 18 straipsnio 1 dalį Komisijai pateikė nacionalinį ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą. Pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnį Komisija įvertino ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano aktualumą, efektyvumą, veiksmingumą ir darną vadovaudamasi to reglamento V priede pateiktomis vertinimo gairėmis. 2021 m. liepos 13 d. Taryba priėmė Įgyvendinimo sprendimą dėl Belgijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo¹⁰. Paramos dalių išmokėjimas priklauso nuo Komisijos sprendimo priėmimo pagal Reglamento (ES) 2021/241 24 straipsnio 5 dalį, kuriame būtų nurodyta, kad Belgija patenkinamai pasiekė Tarybos įgyvendinimo sprendime nustatytas atitinkamas tarpines ir siektinas reikšmes. Kad būtų laikoma, jog tarpinės ir siektinos reikšmės pasiektos patenkinamai, ankstesniosioms pasiekti priimtoms priemonės turi likti nepanaikintos;
- (10) laikydamasi Reglamento (EB) Nr. 1466/97 4 straipsnyje nustatyto termino, 2022 m. balandžio 30 d. Belgija pateikė 2022 m. nacionalinę reformų programą ir 2022 m. stabilumo programą. Siekiant atsižvelgti į jų tarpusavio sąsajas, abi programos vertintos kartu. Pagal Reglamento (ES) 2021/241 27 straipsnį, 2022 m. nacionalinė reformų programa taip pat atspindi Belgijos du kartus per metus teikiamas pažangos, padarytos įgyvendinant ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, ataskaitas;

¹⁰ Dok. ST 10161/21; ST 10161/21 ADD 1.

- (11) 2022 m. gegužės 23 d. Komisija paskelbė 2022 m. Belgijos ataskaitą. Joje įvertinta pažanga, Belgijos padaryta įgyvendinant atitinkamas 2019 m., 2020 m. ir 2021 m. Tarybos priimtas jai skirtas rekomendacijas, ir, remiantis ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatų suvestine, apžvelgta, kaip Belgija įgyvendina ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą. Remiantis ta analize, šalies ataskaitoje nurodytos spragos, palyginti su tais uždaviniais, kurie ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane sprendžiami tik iš dalies arba nesprendžiami, taip pat nauji ir kylantys uždaviniai, įskaitant dėl Rusijos invazijos į Ukrainą kylančius uždavinius. Be to, joje įvertinta pažanga, Belgijos padaryta įgyvendinant Europos socialinių teisių ramstį ir siekiant Sąjungos pagrindinių tikslų užimtumo, įgūdžių ir skurdo mažinimo srityse, taip pat siekiant Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslų;
- (12) 2022 m. gegužės 23 d. Komisija paskelbė pranešimą pagal Sutarties 126 straipsnio 3 dalį. Tame pranešime aptarta Belgijos biudžeto būklė, nes šalies valdžios sektoriaus deficitas 2021 m. viršijo Sutartyje nustatytą 3 % bendrojo vidaus produkto (BVP) pamatinę vertę, o valdžios sektoriaus skola viršijo Sutartyje nustatytą 60 % BVP pamatinę vertę ir nebuvo laikomasi skolos mažinimo kriterijaus. Pranešime padaryta išvada, kad deficito kriterijus nėra įvykdytas, o skolos kriterijaus nėra laikomasi. Remdamasi 2022 m. kovo 2 d. komunikatu, Komisija, vertindama visus svarbius veiksnius, laikėsi nuomonės, kad skolos mažinimo kriterijaus laikymasis reikštų pernelyg dideles fiskalines pastangas laikotarpio pradžioje, o tai galėtų pakenkti augimui. Todėl, Komisijos nuomone, dabartinėmis išskirtinėmis ekonominėmis sąlygomis laikytis skolos mažinimo kriterijaus nėra pagrindo. Kaip pranešta, 2022 m. pavasarį Komisija nesiūlė pradėti naujų perviršinio deficito procedūrų ir 2022 m. rudenį iš naujo įvertins, ar tikslinga siūlyti pradėti tokias procedūras;

(13) 2020 m. liepos 20 d. rekomendacijoje¹¹ Taryba rekomendavo Belgijai, laikantis bendrosios nukrypti leidžiančios išlygos, 2020 m. ir 2021 m. imtis visų būtinų priemonių, kad būtų veiksmingai kovojama su COVID-19 pandemija, palaikoma ekonomika ir remiamas būsimas atsigavimas. Ji Belgijai taip pat rekomendavo, kai leis ekonominės sąlygos, vykdyti fiskalinę politiką, kuria siekiama užtikrinti apdairią vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinę būklę ir skolos tvarumą, kartu didinant investicijas. Remiantis Eurostato patvirtintais duomenimis, Belgijos valdžios sektoriaus deficitas sumažėjo nuo 9,0 % BVP 2020 m. iki 5,5 % BVP 2021 m. Belgijos fiskalinės politikos atsaku 2021 m. remtas ekonomikos atsigavimas, o laikinų neatidėliotinų priemonių apimtis sumažėjo nuo 4,4 % BVP 2020 m. iki 2,9 % BVP 2021 m. Priemonės, kurių Belgija ėmėsi 2021 m., atitiko 2020 m. liepos 20 d. Tarybos rekomendaciją. 2020 m. ir 2021 m. Vyriausybės priimtose diskrecinės biudžeto priemonės daugiausia buvo laikinos arba joms buvo kompensacinių priemonių. Vis dėlto tam tikros diskrecinės priemonės, kurias Vyriausybė priėmė 2020–2021 m. laikotarpiu, nebuvo laikinos ir joms nebuvo kompensacinių priemonių; jas iš esmės sudarė nuolatinis minimalių pensijų ir darbo užmokesčio sveikatos sektoriuje didinimas. Remiantis Eurostato patvirtintais duomenimis, valdžios sektoriaus skola sumažėjo nuo 112,8 % BVP 2020 m. iki 108,2 % 2021 m.;

¹¹ 2020 m. liepos 20 d. Tarybos rekomendacija dėl 2020 m. Belgijos nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl 2020 m. Belgijos stabilumo programos (OL C 282, 2020 8 26, p. 1).

(14) makroekonominis scenarijus, kuriuo grindžiamos 2022 m. stabilumo programoje pateiktos biudžeto projekcijos, yra palankus. Vyriausybė prognozuoja, kad realusis BVP 2022 m. išaugs 3,0 %, o 2023 m. – 1,9 %. Tuo tarpu Komisijos 2022 m. pavasario prognozėje numatomas mažesnis realiojo BVP augimas – 2,0 % 2022 m. ir 1,6 % 2023 m. – tai daugiausia susiję su ankstesniu makroekonominių projekcijų, kuriomis grindžiama 2022 m. stabilumo programa, pateikimo terminu, kuris baigėsi dar neprasidėjus Rusijos agresijos karui prieš Ukrainą. 2022 m. stabilumo programoje Vyriausybė numato, kad 2022 m. nominalusis deficitas sumažės iki 5,2 % BVP, o 2023 m. – iki 3,6 % BVP. 2022 m. sumažėjimas iš esmės atspindi tvirtą ekonominės veiklos augimą ir daugumos neatidėliotųjų priemonių taikymo nutraukimą. 2022 m. stabilumo programoje numatoma, kad valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP 2022 m. (šiek tiek) sumažės iki 108,0 %, o 2023 m. padidės iki 108,8 %. Remiantis iki galutinio prognozės parengimo termino turėta informacija apie politikos priemones, Komisijos 2022 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2022 m. ir 2023 m. valdžios sektoriaus deficitas atitinkamai sudarys 5,0 % BVP ir 4,4 % BVP. 2022 m. jis atitinka 2022 m. stabilumo programoje prognozuojamą deficitą, nepaisant Komisijos 2022 m. pavasario prognozėje pateikto mažiau palankaus makroekonominio scenarijaus, nes 2022 m. stabilumo programoje pateiktose biudžeto projekcijose atsižvelgiama į techninę pataisą, atspindinčią Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą padarinių poveikį biudžetui tik 2022 m. Komisijos 2022 m. pavasario prognozėje numatomas didesnis valdžios sektoriaus biudžeto deficitas 2023 m., daugiausia dėl mažiau palankaus makroekonominio scenarijaus ir priemonių, kurios vėlesniems 2022 m. stabilumo programos metams dar nenurodytos. Komisijos 2022 m. pavasario prognozėje numatomas valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP iš esmės panašus: 107,5 % 2022 m. ir mažesnis – 107,6 % 2023 m.; tai atspindi mažesnę BVP defliatoriaus padidėjimą 2022 m. stabilumo programoje. Remiantis Komisijos 2022 m. pavasario prognoze, numatoma, kad vidutinės trukmės laikotarpio (10 metų) potencialios gamybos apimties augimo vidurkis bus 1,4 %. Tačiau tas įvertis neapima ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytų reformų, kurios gali padidinti potencialų Belgijos ekonomikos augimą, poveikio;

(15) 2022 m. Vyriausybė palaipsniui panaikino daugumą priemonių, kurių imtasi reaguojant į COVID-19 krizę, taigi numatoma, kad laikinų neatidėliotinių priemonių apimtis sumažės nuo 2,9 % BVP 2021 m. iki 0,4 % 2022 m. 2022 m. valdžios sektoriaus deficitui poveikį daro priemonės, kurių imtasi siekiant kovoti su ekonominiu ir socialiniu energijos kainų kilimo poveikiu; Komisijos 2022 m. pavasario prognozėje apskaičiuota, kad jos sudaro 0,5 % BVP 2022 m. ir 0 % BVP 2023 m.¹² Tas priemones daugiausia sudaro fiksuotųjų sumų pervedimai namų ūkiams ir netiesioginių energijos vartojimo mokesčių mažinimas. Paskelbta, kad tos priemonės yra laikinos ir taikomos 2022 m. Vis dėlto, jei energijos kainos 2023 m. liks aukštos, kai kurių iš tų priemonių galiojimas galėtų būti tęsiamas. Kai kurios iš tų priemonių, visų pirma pervedimai visiems namų ūkiams, skirti energijos vartojimo išlaidoms remti, taip pat dujoms bei elektros energijai taikomo PVM tarifo ir benzinui taikomų akcizų mažinimas, nėra tikslinės. Valdžios sektoriaus deficitui poveikį taip pat daro iš Ukrainos perkeltų asmenų laikinosios apsaugos teikimo išlaidos, kurios, kaip numatoma Komisijos 2022 m. pavasario prognozėje, 2022 m. ir 2023 m.¹³ sudarys 0,1 %, taip pat padidėjusios gynybos išlaidos (0,1 % BVP 2022 m.);

¹² Šie skaičiai rodo tų priemonių, kurių imtasi nuo 2021 m. rudens, įskaitant einamųjų pajamų ir išlaidų, taip pat atitinkamais atvejais – kapitalo išlaidų priemones, poveikį metiniam biudžetui.

¹³ Daroma prielaida, kad bendras iš Ukrainos į Sąjungą perkeltų asmenų skaičius iki 2022 m. pabaigos palaipsniui pasieks 6 mln., o jų geografinio pasiskirstymo įverčiai apskaičiuojami remiantis esamos diasporos dydžiu, santykinu priimančiosios valstybės narės gyventojų skaičiumi ir faktiniu iš Ukrainos perkeltų asmenų pasiskirstymu visoje Sąjungoje nuo 2022 m. kovo mėn. Biudžeto išlaidų vienam asmeniui įverčiai yra grindžiami Komisijos Jungtinio tyrimų centro parengtu mikromodeliavimo modeliu „Euromod“ ir apskaičiuoti atsižvelgiant tiek į piniginius pervedimus, į kuriuos asmenys gali turėti teisę, tiek į išmokas natūra, pavyzdžiui, švietimo ir sveikatos priežiūros srityse;

- (16) 2021 m. birželio 18 d. rekomendacijoje Taryba rekomendavo Belgijai 2022 m. pasinaudoti Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemone papildomoms investicijoms, kuriomis remiamas ekonomikos atsigavimas, finansuoti, kartu vykdant apdairią fiskalinę politiką. Be to, šalis turėtų išlaikyti nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas. Taryba Belgijai taip pat rekomendavo, kai leis ekonominės sąlygos, vykdyti fiskalinę politiką, kuria siekiama užtikrinti apdairią vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinę būklę ir fiskalinį tvarumą vidutinės trukmės laikotarpiu ir tuo pat metu didinti investicijas siekiant padidinti augimo potencialą;

(17) remiantis Komisijos 2022 m. pavasario prognoze ir Belgijos stabilumo programoje pateikta informacija numatoma, kad 2022 m. fiskalinės politikos kryptis bus remiamojo pobūdžio (-2,4 % % BVP)¹⁴. Belgija planuoja toliau remti ekonomikos atsigavimą pasinaudodama Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemone papildomoms investicijoms finansuoti, kaip rekomendavo Taryba. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės dotacijomis ir kitų Sąjungos fondų lėšomis finansuojamų išlaidų teigiamas poveikis ekonominei veiklai, palyginti su 2021 m., turėtų padidėti 0,2 procentinio punkto BVP. Nacionalinėmis lėšomis finansuojamų investicijų poveikis fiskalinės politikos kryptčiai 2022 m. turėtų būti neutralus¹⁵. Todėl Belgija planuoja išlaikyti nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas, kaip rekomendavo Taryba. Be to, nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių einamųjų išlaidų (atėmus naujas pajamų priemones) augimo skatinamasis poveikis bendrai fiskalinės politikos kryptčiai 2022 m. turėtų sudaryti 2,1 procentinio punkto. Tas reikšmingas skatinamasis poveikis apima priemonių, kuriomis siekiama mažinti ekonominę ir socialinę energijos kainų kilimo poveikį (0,5 % BVP), papildomą poveikį, taip pat iš Ukrainos perkeltų asmenų laikinosios apsaugos teikimo išlaidas (0,1 % BVP). Be to, prognozuojama, kad prie nacionalinėmis lėšomis finansuojamų grynųjų pirminių einamųjų išlaidų skatinamojo poveikio taip pat prisidės didesnės valdžios sektoriaus išlaidos dėl automatinio viešojo sektoriaus darbo užmokesčio ir socialinių išmokų indeksavimo ir, mažesniu mastu, dėl didesnio valdžios sektoriaus prekių ir paslaugų vartojimo. Remiantis Komisijos prognoze, šios priemonės ir didesnes išlaidas skatinantys veiksniai nėra visiškai suderinti su kompensacinėmis priemonėmis;

¹⁴ Neigiamas rodiklio ženklas atitinka pernelyg didelį pirminių išlaidų augimą, palyginti su vidutinės trukmės laikotarpio ekonomikos augimu, o tai rodo skatinamąją fiskalinę politiką.

¹⁵ Numatoma, kad kitos nacionalinėmis lėšomis finansuojamos kapitalo išlaidos turės 0,1 procentinio punkto BVP skatinamąjį poveikį.

- (18) Komisijos 2022 m. pavasario prognozėje pagal nesikeičiančios politikos prielaidą numatoma, kad 2023 m. fiskalinės politikos kryptis bus 0,0 % BVP¹⁶. Numatoma, kad Belgija 2023 m. toliau naudosis Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės dotacijomis papildomoms investicijoms, kuriomis remiamas atsigavimas, finansuoti. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės dotacijomis ir kitų Sąjungos fondų lėšomis finansuojamų išlaidų teigiamas poveikis ekonominei veiklai, palyginti su 2022 m., turėtų išlikti stabilus. Nacionalinėmis lėšomis finansuojamų investicijų skatinamasis poveikis fiskalinės politikos kryptčiai 2023 m. turėtų sudaryti 0,1 procentinio punkto¹⁷. Be to, nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių einamųjų išlaidų (atėmus naujas pajamų priemones) augimo iš esmės neutralus poveikis bendrai fiskalinės politikos kryptčiai 2023 m. turėtų sudaryti 0,1 procentinio punkto. Tai apima poveikį, kurį turės priemonių, kuriomis reaguojama į pakilusias energijos kainas, laipsniškas panaikinimas (0,5 % BVP);
- (19) 2022 m. stabilumo programoje numatoma, kad valdžios sektoriaus deficitai palaipsniui sumažės iki 3,4 % 2024 m. ir 2,7 % iki 2025 m. Todėl planuojama, kad iki 2025 m. valdžios sektoriaus deficitai nukris žemiau 3 % BVP. Šios projekcijos grindžiamos makroekonominiu scenarijumi, parengtu iki Rusijos invazijos į Ukrainą, ir daroma prielaida, kad aprėpia priemones, kurios vėlesniems 2022 m. stabilumo programos metams dar nenurodytos, visų pirma vadinamąsias lanksčias biudžeto pastangas, kurios 2023–2025 m. sudarys 0,8 % BVP. 2022 m. stabilumo programoje numatoma, kad valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP iki 2025 m. padidės, konkrečiai, iki 109,7 %, 2024 m. ir iki 110,1 % 2025 m. Remiantis Komisijos analize, skolos tvarumo rizika vidutinės trukmės laikotarpiu atrodo didelė;

¹⁶ Neigiamas (teigiamas) rodiklio ženklas atitinka pernelyg didelį (pernelyg mažą) pirminių išlaidų augimą, palyginti su vidutinės trukmės laikotarpio ekonomikos augimu, o tai rodo skatinamąją (stabdomąją) fiskalinę politiką.

¹⁷ Numatoma, kad kitų nacionalinėmis lėšomis finansuojamų kapitalo išlaidų poveikis bus neutralus.

(20) jei politika nesikeis, numatoma, kad sparčiai senėjant visuomenei su visuomenės senėjimu susijusių išlaidų poveikis viešiesiems finansams dar sustiprės. Komisijos 2021 m. visuomenės senėjimo ataskaitoje¹⁸ numatoma, kad, daugiausia dėl pensijų ir ilgalaikės priežiūros išlaidų, iki 2040 m. su visuomenės senėjimu susijusios išlaidos padidės 3,6 procentinio punkto, o iki 2070 m. – 5,4 procentinio punkto BVP. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane Belgija įsipareigojo įgyvendinti pensijų reformą, siekdama, *inter alia*, pagerinti sistemos finansinį bei socialinį tvarumą ir skatinti skirtingų pensijų sistemų konvergenciją. Kalbant apie ilgalaikę priežiūrą, 2019 m. Belgijos išlaidos jau buvo vienos didžiausių Sąjungoje ir numatoma, kad iki 2030 m. šios išlaidos dar padidės 14 %, o iki 2070 m. – 2,2 procentinio punkto BVP. Nors pastebima didelių regioninių skirtumų, pradėtos reformos, kuriomis siekiama gerinti įvairių priežiūros įstaigų naudojimo ekonominį efektyvumą, visų pirma siekiant išvengti bereikalingo ar pirmalaikio institucionalizavimo (tai liečia kas ketvirtą stacionariosios globos įstaigose esantį asmenį)¹⁹ ir jį atidėti. Dėl COVID-19 krizės sulėtėjo planuotų išlaidų mažinimo priemonių įgyvendinimas. Tai reiškia, kad dar galima labiau sumažinti pernelyg dažną institucionalizavimą, kartu stiprinant naudojimąsi kokybiškomis priežiūros namuose paslaugomis ir šalinant finansines kliūtis, trukdančias pažeidžiamiausioms grupėms naudotis šiomis paslaugomis. Tvarumo problemas padėtų spręsti greitas plataus užmojo reformų įgyvendinimas;

¹⁸ Europos Komisija, 2021 m., 2021 m. ataskaita dėl senėjimo. Ekonominės ir biudžeto prognozės ES valstybėms narėms (2019–2070 m.), institucinis dokumentas Nr. 148.

¹⁹ Devos C., Cordon A., Lefèvre M., Obyn C., Renard F., Bouckaert N., Gerkens S., Maertens de Noordhout C., Devleeschauwer B., Haelterman M., Léonard C., Meeus P. (2019 m.), *Performance du système de santé belge – Rapport 2019 – Synthèse*. Health Services Research (HSR). Bruxelles: Centre Fédéral d’Expertise des Soins de Santé (KCE). KCE Reports 313B. D/2019/10.273/33.

- (21) Belgijos mokesčių sistemai būdinga didelė darbo jėgai tenkanti mokesčių našta, palyginti dideli mokesčių tarifai ir maži mokesčių laipteliai. Tai riboja tikrąjį mokesčių sistemos progresyvumą ir dar labiau mažina dalyvavimą darbo rinkoje. Nors 2016 m. mokesčių reforma sumažino darbo pajamų apmokestinimo našta mažiausias pajamas gaunantiems asmenims, vidutinį darbo užmokestį gaunančių asmenų atveju mokesčių pleištas tebėra didžiausias Sąjungoje. Didelis darbo pajamų apmokestinimas taip pat gali atgrasyti nuo mokymosi visą gyvenimą. Be to, kai kurie bedarbio pašalpų sistemos struktūros ypatumai gali sumažinti darbo ieškančių asmenų paskatas dirbti ir aktyvumo skatinimo politikos veiksmingumą. Socialinės paramos sudėtingumas ir ribotos galimybės derinti darbo pajamas ir socialines išmokas taip pat gali skatinti nepradėti dirbti, visų pirma – mažą uždarbio potencialą turinčius asmenis. Be to, iš dalies siekiant sušvelninti didelius mokesčių tarifus, dėl įvairių išimčių, atskaitymų ir lengvatinių tarifų taikymo vyksta mokesčių bazių erozija, todėl mažėja veiksmingumas ir atsiranda iškreipimų. Kai kurie mokesčių sistemos ypatumai prisideda prie investavimo pasirinkimų iškreipimo ir lemia pernelyg dideles investicijas į tam tikrą turtą. Pavyzdžiui, nuompinigiai iš nekilnojamojo turto yra apmokestinami nepakankamai, o būsto paskolų antriam gyvenamajam būstui įsigyti palūkanos yra atskaitomos iš mokesčių. Be to, mokesčių paskatos taupyti ir nelanksti mokesčių taisyklių, taikomų ilgalaikėms santaupoms ir pensijų sistemoms, struktūra trukdo geriau paskirstyti kapitalą. 2021 m. vasario 17 d. įstatymu nustatytas vertybinių popierių sąskaitų mokestis taip pat atgraso nuo investavimo į finansines priemones. Be to, dar galima plėtoti aplinkosaugos mokesčius mažinant subsidijas iškastiniam kurui ir skatinant investicijas į mažo anglies dioksido pėdsako ekonomiką. Pavyzdžiui, peržiūrėjus šildymui naudojamam iškastiniam kurui (pvz., gazoliui, gamtinėms dujoms) taikomus akcizus, kurie, palyginti su elektros energijos akcizais, yra nedideli, būtų skatinamos investicijos į mažo anglies dioksido pėdsako šildymo sprendimus. Spūsčių problemai (vidutinis eismo spūstyse praleidžiamų valandų skaičius per metus yra vienas didžiausių Sąjungoje) spręsti galėtų būti naudojamos tokios politikos galimybės, kaip asmeninių transporto priemonių apmokestinimas kelių mokesčiu (koks taikomas sunkvežimiams), kartu užtikrinant pakankamo lygio viešojo transporto paslaugas. Tai taip pat galėtų padėti sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, kuriam netaikomos apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos. Derinant darbo pajamoms taikomų mokesčių keitimą ir mokesčių bazės išplėtimą būtų galima padidinti mokesčių sistemos teisingumą, skatinti užimtumą ir padėti siekti socialinių bei aplinkos apsaugos tikslų;

(22) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies b punktą ir to reglamento V priedo 2.2 kriterijų, į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtraukta daug viena kitą papildančių reformų ir investicijų su preliminariumi įgyvendinimo tvarkaraščiu – iki 2026 m. rugpjūčio 31 d. Jos padeda spręsti visus ekonominius ir socialinius uždavinius, 2019 m. ir 2020 m. per Europos semestrą nustatytus Belgijai skirtose Tarybos rekomendacijose, šalia jai skirtų rekomendacijų, kurios pateiktos iki ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano priėmimo datos, arba didelę šių uždavinių dalį. Visų pirma tikimasi, kad Belgijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas padės veiksmingai spręsti didelę dalį uždavinių, nustatytų atitinkamose jai skirtose rekomendacijose. Siekiant pagerinti viešųjų išlaidų kokybę ir veiksmingumą, į Belgijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtrauktas sistemingas išlaidų peržiūrų integravimas į visų valdžios lygmenų biudžeto planavimo ciklus. Atsižvelgiant į didėjančias valstybės išlaidas pensijoms, plane numatyta pensijų reforma, kuria siekiama, *inter alia*, pagerinti pensijų sistemos finansinį ir socialinį tvarumą. Belgijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane taip pat numatytos kelios priemonės, kuriomis siekiama spręsti darbo rinkos problemas ir stiprinti pažeidžiamų grupių, pavyzdžiui, migrantų kilmės asmenų, moterų, jaunimo, neįgaliųjų ir asmenų, kuriems gresia skaitmeninė atskirtis, socialinę integraciją ir integraciją į darbo rinką. Pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą Belgija užtikrins 5G diegimą. Belgijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane taip pat numatyta įmonių automobilių mokesčio sistemos reforma, kuria siekiama visiškai elektrifikuoti įmonių automobilių parkus;

- (23) tikimasi, kad Belgijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įgyvendinimas prisidės prie tolesnės žaliosios ir skaitmeninės pertvarkų pažangos. Priemonėms, kuriomis Belgijoje remiamas klimato srities tikslų įgyvendinimas, skiriama 49,6 % visų ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano asignavimų, o priemonėms, kuriomis remiamas skaitmeninių tikslų įgyvendinimas – 26,6 % visų ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano asignavimų. Visapusiškas ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įgyvendinimas laikantis atitinkamų tarpinių ir siektinų reikšmių padės Belgijai greitai atsigausti nuo COVID-19 krizės padarinių, o kartu sustiprins jos atsparumą. Siekiant sėkmingai įgyvendinti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, taip pat kitą už ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą platesnę ekonominę ir užimtumo politiką, kad būtų užtikrinta plati atsakomybė už bendrą politinę darbotvarkę, tebėra svarbus sistemingas socialinių partnerių ir kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas;
- (24) Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2021/1060²⁰ numatytos partnerystės sutarties ir kitų tame reglamente numatytų sanglaudos politikos programavimo dokumentų Belgija dar nėra pateikusi. Laikydamosi Reglamento (ES) 2021/1060, Belgija, programuodama 2021–2027 m. sanglaudos politikos fondų lėšas, turi atsižvelgti į atitinkamas jai skirtas rekomendacijas. Tai yra iš sanglaudos politikos fondų gautinos finansinės paramos veiksmingumo gerinimo ir kuo didesnės pridėtinės vertės užtikrinimo prielaida, be to, taip skatinamas tų sanglaudos politikos fondų ir kitų Sąjungos priemonių bei fondų tarpusavio koordinavimas, papildomumas ir darna. Sėkmingas Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės ir sanglaudos politikos programų įgyvendinimas taip pat priklauso nuo to, ar bus pašalintos kliūtys investicijoms, kad būtų remiamos žalioji ir skaitmeninė pertvarkos ir subalansuotas teritorinis vystymasis;

²⁰ 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1060, kuriuo nustatomos bendros Europos regioninės plėtros fondo, „Europos socialinio fondo +“, Sanglaudos fondo, Teisingos pertvarkos fondo ir Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondo nuostatos ir šių fondų bei Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo, Vidaus saugumo fondo ir Sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonės taisyklės (OL L 321, 2021 6 30, p. 159).

(25) be ekonominių ir socialinių uždavinių, kurie sprendžiami ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu, Belgijai kyla tam tikrų papildomų uždavinių, be kita ko, susijusių su darbo rinka ir švietimo sistema. Rekordiška didelis laisvų darbo vietų rodiklis Belgijoje rodo, kad darbdaviams vis sunkiau įdarbinti tinkamų įgūdžių turinčius darbuotojus. Darbo jėgos trūkumas apima visus įgūdžių lygius ir įvairius sektorius, įskaitant informacinių ir ryšių technologijų, švietimo, priežiūros ir statybos sektorius. Ypač trūksta gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos absolventų – tiek baigusių vidurinių mokyklų profesines programas, tiek aukštąsias mokyklas. Įgūdžių pasiūlos ir paklausos neatitiktis taip pat paaiškinama tuo, kad suaugusiųjų mokymosi programose dalyvauja mažai žmonių, visų pirma žemo išsilavinimo asmenų, kuriems kvalifikacijos kėlimas galėtų suteikti geresnių užimtumo galimybių. Pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą bus parengtos darbuotojams skirtos individualiosios mokymosi sąskaitos ir individualiosios mokymosi teisės. Tačiau mokymui skirta aktyvios darbo rinkos politikos išlaidų dalis yra nedidelė ir tik maža (nors ir didėjanti) darbo ieškančių asmenų dalis dalyvauja mokymuose, susijusiuose su darbo vietomis, kurioms užpildyti trūksta darbuotojų. Darbo jėgos trūkumo ir įgūdžių pasiūlos ir paklausos neatitikties problemos sprendimas yra vienas iš pagrindinių svertų norint įgyvendinti skaitmeninę transformaciją ir sudaryti sąlygas žaliajai pertvarkai, taip pat pasiekti 2030 m. Sąjungos pagrindinius tikslus užimtumo ir įgūdžių srityje;

- (26) darbo jėgos trūkumas ir įgūdžių paklausos ir pasiūlos neatitiktis visų pirma kelia abejonių dėl to, ar švietimo sistema yra veiksminga ir įtrauki, be kita ko, atsižvelgiant į dideles viešąsias išlaidas švietimui²¹. Su mokinių socialine ir ekonomine padėtimi bei migrantų kilme siejamas švietimo rezultatų atotrūkis – vienas didžiausių Sąjungoje ir lemia nelygybę švietimo srityje. Daugiau nei kas trečias negalią turintis jaunas suaugusysis neturi vidurinio išsilavinimo. Be to, mokymosi darbo vietoje programose 2019 m. Belgijoje dalyvavo tik 6,2 % besimokančiųjų, t. y. gerokai mažiau nei Sąjungos vidurkis (29 %). Profesinio rengimo ir mokymo sistemų atitiktis darbo rinkos poreikiams didinimas ypač reikalingas prancūzakalbių bendruomenėje, nes tik 3 iš 10 populiariausių vidurinio profesinio rengimo ir mokymo galimybių atveju parengiama profesijoms, kurių darbuotojų trūksta. Apskritai Belgijoje tebekyla abejonių dėl profesinio rengimo ir mokymo patrauklumo siekiant meistriškumo, nes didelės gyventojų dalies požiūris į profesinį rengimą ir mokymą yra neigiamas. Mokytojo profesijos prestižo didinimas padėtų išlaikyti mokytojus ir sumažinti didėjančią kvalifikuotų mokytojų trūkumą. Šis trūkumas kelia itin didelį iššūkį palankių sąlygų neturinčioms mokykloms, todėl nelygybė švietimo sistemoje gali dar labiau padidėti. Nepaisant priemonių, kurių jau imtasi, mokytojo profesijos patrauklumas būtų padidintas užtikrinant geresnį pirminį mokymą ir tęstinį profesinį tobulėjimą, taip pat suteikiant lankstesnių ir patrauklesnių karjeros galimybių;
- (27) reaguojant į Versalio deklaracijoje Sąjungos valstybių ar vyriausybių vadovų suteiktą įgaliojimą, Komisijos pasiūlymu dėl plano „REPowerEU“ siekiama kuo greičiau palaispsniui panaikinti Sąjungos priklausomybę nuo iškastinio kuro importo iš Rusijos. Šiuo tikslu Komisija, palaikydama dialogą su valstybėmis narėmis, ketina nustatyti tinkamiausius nacionalinio, regioninio ir Sąjungos masto projektus, investicijas ir reformas. Šiomis priemonėmis siekiama mažinti bendrą priklausomybę nuo iškastinio kuro ir atsisakyti iškastinio kuro importo iš Rusijos;

²¹ OECD – PISA Results 2018, Volume 1.

(28) beveik 70 % Belgijos bendrųjų energijos vidaus sąnaudų sudaro importuojamas iškastinis kuras. Remiantis 2020 m. duomenimis, priklausomybė nuo iškastinio kuro importo iš Rusijos yra 30 % naftos atveju (bendro importo dalis), t. y. didesnė už ES 27 vidurkį (26 %) ir palyginti mažesnė gamtinių dujų (7 %, palyginti su 44 % Sąjungoje) ir anglių (39 %, palyginti su 54 %) atvejais²². Naftos (39 % bendrųjų energijos vidaus sąnaudų, palyginti su 33 %) ir gamtinių dujų (30 %, palyginti su 24 %) dalis energijos rūšių derinyje viršija Sąjungos vidurkį, o anglių dalis mažesnė (5 %, palyginti su 11 %). Branduolinės energijos dalis energijos rūšių derinyje sudaro 16 % bendrųjų energijos vidaus sąnaudų. Atsinaujinančiųjų išteklių energija 2020 m. sudarė tik 13 % galutinių energijos sąnaudų. Belgija turės imtis reikšmingų papildomų veiksmų atsinaujinančiųjų energijos išteklių plėtrai paspartinti, kad iki 2050 m. padarytų pažangą poveikio klimatui neutralumo srityje ir sumažintų savo priklausomybę nuo importuojamo iškastinio kuro. Tačiau sausumos vėjo energijos projektų plėtrai ir su tuo susijusiai elektros tinklo plėtrai ypač trukdo tai, kad dėl daugybės pasikartojančių ir ilgai trunkančių apskundimo procedūrų labai vėluojama gauti statybos leidimus. Visų valdžios lygmenų (federalinio, regionų, vietos) susitarimas dėl tikslų ir strategijos, kurių reikia norint pasiekti Belgijos tikslus atsinaujinančiųjų išteklių energijos srityje, suteiktą aiškesnę sistemą investuotojams, sumažintų skundų skaičių bei paspartintų atsinaujinančiųjų energijos išteklių diegimą ir susijusio tinklo stiprinimą. Be to, leidimų išdavimą būtų galima palengvinti stiprinant apeliacinių įstaigų pajėgumus ir priimant papildomų priemonių, kad būtų sutrumpinta apskundimo procedūrų trukmė ir sumažinta tolesnių skundų tikimybė, švelninant apribojimus, taikomus oro uostų, radarų ir karinių zonų kaimyninėms teritorijoms, taip pat atnaujinant minimalius reikalavimus dėl atstumo (taikomus vėjo turbinoms). Teritorijų planavimas atsižvelgiant į teritorijų išteklių potencialą ir aktyvesnis savivaldybių dalyvavimas atsinaujinančiosios energijos gamybos projektuose galėtų padidinti vietos gyventojų pritarimą.

²² Eurostato duomenys (2020 m.), gamtinių dujų, žalios naftos ir akmens anglių importo iš Rusijos dalis, palyginti su bendru atitinkamu importu. Apskaičiuojant bendro ES 27 valstybių narių importo vidurkį remiamasi importo iš ne ES 27 šalių duomenimis. Belgijos atveju bendras importas apima ES vidaus prekybą. Žalia nafta neapima perdirbtų naftos produktų.

Ant stogo montuojamų saulės energijos įrenginių (tiek mažų, tiek didelių) potencialą būtų galima geriau išnaudoti nustatant pagrindines sąlygas, kurios būtų nuspėjamos ir pakankamos norint skatinti pasigamintos energijos vartojimą, energijos pasidalijimą ir paklausos atsaką. Siekiant į elektros tinklą įtraukti daugiau kintamų energijos šaltinių, būtų labai svarbu šį tinklą sustiprinti ir atnaujinti naudojant pažangias technologijas. Rekomenduojama investuoti į naują su dujomis susijusią infrastruktūrą ir tinklus siekiant, kai įmanoma, parengti juos ateities iššūkiams ir užtikrinti ilgalaikį jų tvarumą, kai ateityje bus keičiama jų paskirtis ir pereinama prie tvaraus kuro.

- (29) papildomos priemonės, kuriomis siekiama toliau didinti energijos vartojimo efektyvumą ir mažinti energijos suvartojimą, išmetamą teršalų kiekį ir priklausomybę nuo iškastinio kuro, apima investicijas į vandenilio vertės grandinę, energetinę renovaciją ir pastatų dekarbonizavimą. Tai reiškia, kad subsidijos turi būti nukreipiamos į mažo anglies dioksido pėdsako šildymo šaltinius ir kad turi būti nustatomi arba greičiau pradedami taikyti regioniniai draudimai naujuose pastatuose naudoti mazuto arba dujinius katilus. Kurą pakeisti bus lengviau, jei bus mažinamas energijos suvartojimas ir didinamas energijos vartojimo efektyvumas (skatinant esminę renovaciją) ir jei šie procesai vyks lygiagrečiai su kuro keitimu. Kad Belgija pasiektų 55 % tikslo priemonių rinkinio tikslus reikės toliau didinti užmojus mažinant išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir didinant atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą ir energijos vartojimo efektyvumą. Kalbant apie transportą, didelė naudojamų asmeninių automobilių dalis lemia didelį naftos suvartojimą Belgijoje. Skatinant tausojamąjį judumą (pavyzdžiui, dviračių naudojimą, dalijimąsi transporto priemonėmis) bei naudojimąsi viešuoju transportu, be kita ko, teikiant geresnes viešojo transporto paslaugas, būtų galima sumažinti asmeninių automobilių naudojimą ir su juo susijusį naftos suvartojimą;

- (30) nors dėl spartesnio perėjimo prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos ir iškastinio kuro atsisakymo keliuose sektoriuose susidarys didelių restruktūrizavimo išlaidų, tam, kad sumažintų socioekonominių pertvarkos poveikį labiausiai paveiktuose regionuose, įgyvendindama sanglaudos politiką Belgija gali pasinaudoti Teisingos pertvarkos mechanizmu. Be to, siekdama pagerinti įsidarbinimo galimybes ir sustiprinti socialinę sanglaudą, Belgija gali pasinaudoti „Europos socialiniu fondu +“, įsteigtu Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/1057²³;
- (31) atsižvelgdama į Komisijos vertinimą, Taryba išnagrinėjo 2022 m. stabilumo programą, o jos nuomonė²⁴ atspindėta 1 rekomendacijoje;
- (32) atsižvelgdama į euro zonos valstybių narių ekonomikų glaudžias tarpusavio sąsajas ir kolektyvinį indėlį į ekonominės ir pinigų sąjungos veikimą, Taryba rekomendavo euro zonos valstybėms narėms, be kita ko, įgyvendinant savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, imtis veiksnių 2022 m. rekomendacijoje dėl euro zonos išdėstytoms rekomendacijoms įgyvendinti. Belgijos atveju tai konkrečiai atspindėta 1, 2 ir 3 rekomendacijose,

²³ 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1057, kuriuo nustatomas „Europos socialinis fondas +“ (ESF+) ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1296/2013 (OL L 231, 2021 6 30, p. 21).

²⁴ Pagal Reglamento (EB) Nr. 1466/97 5 straipsnio 2 dalį.

REKOMENDUOJA Belgijai 2022 m. ir 2023 m. imtis šių veiksmų:

1. 2023 m. užtikrinti apdairią fiskalinę politiką: visų pirma riboti nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių einamųjų išlaidų augimą, kad jis neviršytų vidutinės trukmės laikotarpio potencialaus gamybos apimties augimo, atsižvelgiant į tolesnę laikiną ir tikslią paramą namų ūkiams ir įmonėms, kurie labiausiai pažeidžiami dėl energijos kainų šuolių, ir iš Ukrainos bėgantiems žmonėms. Būti pasirengusiam einamąsias išlaidas pritaikyti prie kintančios situacijos. Didinti viešąsias investicijas į žaliąją ir skaitmeninę pertvarką, taip pat į energetinį saugumą atsižvelgiant į iniciatyvą „REPowerEU“, be kita ko, naudojantis Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės ir kitų Sąjungos fondų lėšomis. Laikotarpiu po 2023 m. vykdyti fiskalinę politiką, kuria per laipsnišką konsolidavimą, investicijas ir reformas būtų siekiama užtikrinti apdairią vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinę būklę, patikimai ir laipsniškai mažinti skolą ir išlaikyti fiskalinį tvarumą vidutinės trukmės laikotarpiu. Teikti pirmenybę reformoms, kuriomis didinamas ilgalaikės priežiūros fiskalinis tvarumas, be kita ko, skatinant ekonomiškai efektyvų naudojimąsi įvairiomis priežiūros įstaigomis. Reformuoti mokesčių ir išmokų sistemas, kad būtų sumažintos paskatos nedirbti, perkeliant dalį darbo jėgai tenkančios mokesčių naštos kitur ir supaprastinant mokesčių ir išmokų sistemą. Mažinti mokesčių išlaidas ir užtikrinti, kad mokesčių sistemos poveikis investicijoms būtų neutralus.
2. Toliau įgyvendinti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą laikantis tarpinių ir siektinų reikšmių, įtrauktų į 2021 m. liepos 13 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimą. Pateikti 2021–2027 m. sanglaudos politikos programavimo dokumentus, kad būtų galima baigti derybas su Komisija ir paskui pradėti juos įgyvendinti.
3. Spręsti darbo jėgos trūkumo ir įgūdžių pasiūlos ir paklausos neatitikties problemą, visų pirma gerinant švietimo ir mokymo sistemos veiksmingumą ir įtraukumą, gerinant profesinio rengimo ir mokymo kokybę ir atitiktį darbo rinkos poreikiams ir kuriant lankstesnes ir patrauklesnes mokytojų karjeros galimybes ir rengimą.

4. Mažinti bendrą priklausomybę nuo iškastinio kuro: spartinti energijos vartojimo efektyvumo didinimą ir mažinti iškastinio kuro naudojimą pastatuose, skatinti teikti viešojo transporto paslaugas ir jomis naudotis, taip pat tausojamąjį judumą, spartinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir susijusios tinklo infrastruktūros diegimą toliau racionalizuojant leidimų išdavimo procedūras, be kita ko, trumpinant ilgai trunkančias apeliacines procedūras, ir nustatyti pagrindines sąlygas siekiant skatinti investicijas į saulės energijos įrenginius.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu

Pirmininkas / Pirmininkė
